

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	IV
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญรูปภาพ	X
บทที่	
1 บทนำ	1
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
3 ขอบเขตของการวิจัย	9
4 กรอบแนวคิดและสมมติฐานของการวิจัย	14
5 คำถามการวิจัย.....	16
6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	16
7 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	17
2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
1 บทบาทและความจำเป็นของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามนโยบายสาธารณะ	19
1.1 ที่มาสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	19
1.2 บทบาทหน้าที่ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามนโยบายสาธารณะ	22
1.3 ความจำเป็นของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	25
1.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจกับการกำกับดูแลที่ดี.....	27
2 การนำหลักการกำกับดูแลที่ดีมาใช้กำกับดูแลและบริหารจัดการองค์กร.....	28
2.1 ความหมายของการกำกับดูแล การกำกับดูแลที่ดี และการกำกับดูแล	
ระดับโลก (Governance, Good Governance และ Global Governance) .	29

บทที่

หน้า

2.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลที่ดี.....	40
3 หลักการที่เป็นองค์ประกอบของการกำกับดูแลที่ดีในต่างประเทศและใน ประเทศไทย.....	42
3.1 หลักการที่เป็นองค์ประกอบของการกำกับดูแลที่ดี ในองค์กรสากล.....	42
3.2 หลักการกำกับดูแลที่ดีที่ใช้ในสถาบันระหว่างประเทศระดับภูมิภาค	58
3.3 หลักการกำกับดูแลที่ดีที่ใช้ในประเทศไทย.....	67
3.3.1 หลักการกำกับดูแลที่ดีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	68
3.3.2 หลักการกำกับดูแลที่ดี ของภาครัฐ.....	72
3.3.3 หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี ของภาคเอกชนในประเทศไทย.....	79
4 กฎหมายเกี่ยวกับการกำกับดูแลและบริหารสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	83
4.1 กฎหมายรองรับการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	83
4.2 กฎหมายกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	103
4.2.1 กฎหมายสำหรับ ผู้กำหนดนโยบาย กรรมการและพนักงาน รัฐวิสาหกิจ.....	104
4.2.2 กฎหมายสำหรับผู้กำกับดูแล.....	106
5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	113
3 วิธีวิทยาการวิจัย (Research Methodology).....	137
1 การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research).....	137
1.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary research).....	137
1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview).....	143
1.3 การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design)	145
2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย	148
3 การจัดทำต้นแบบการกำกับดูแลที่ดี	149
4 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	149
4 การวิเคราะห์องค์ประกอบของต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ.....	151
1 ผลการวิเคราะห์หลักการกำกับดูแลที่ดีของ SFIs ที่ใช้ในปัจจุบัน	151

1.1 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกรอบกฎเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	152
1.2 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์การกำกับดูแล และ..... การลงโทษ	153
1.3 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การตรวจติดตามและการรายงาน	153
1.4 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)	154
1.5 ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การมีหลักการกำกับดูแลที่ดี ที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงกับธุรกิจธนาคาร	155
2 ผลการวิเคราะห์กรอบองค์ประกอบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับ SFIs.....	162
2.1 คุณภาพของกฎเกณฑ์กำกับดูแลธนาคาร (Governance framework/ Regulatory Quality)	165
2.2 การแบ่งแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายสาธารณะ (Public Service Account: PSA).....	169
2.3 การบริหารความเสี่ยง (Risk management)	174
2.4 โครงสร้างการกำกับดูแลและองค์ประกอบคณะกรรมการ: Ownership, Regulator and Supervisory function / Board's structure and practices ...	179
2.5 ความมีประสิทธิภาพ (Effectiveness)	185
2.6 หลักนิติธรรม (Rule of Law)	189
2.7 ความพร้อมรับผิดชอบต่อการจัดการของผู้เกี่ยวข้อง (Accountability) ได้แก่ เจ้าของผู้กำหนดนโยบาย (owner, policy maker) ผู้กำกับดูแล (regulator) คณะกรรมการ (Board's Accountability) และผู้บริหาร/พนักงาน (management team)	193
2.8 ความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ (Responsibility)	198
2.9 การมีส่วนร่วมเชิงบูรณาการ (Participation).....	199
2.10 การตรวจติดตาม และระบบรายงาน (Monitoring and Report System).	202
2.11 การตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ (Checks and balance)	206

บทที่

หน้า

2.12 ความเป็นอิสระของการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบภายใน (Independence risk, internal compliance and audit).	211
2.13 ความรับผิดชอบต่อสังคม	215
2.14 ความเป็นธรรมในการจ่ายค่าตอบแทนสอดคล้องกับพันธกิจ.....	218
5 การพัฒนาต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	229
1 คำตอบจากประชากร Co-design กลุ่มเฉพาะ 3 กลุ่ม.....	230
2 คำตอบที่ได้จากประชากร Co-design กลุ่มผสม 3 กลุ่ม	251
3 การเปรียบเทียบคำตอบระหว่าง “กลุ่มเฉพาะ” และ “กลุ่มผสม”.....	262
4 ผลการวิเคราะห์ร่างต้นแบบการกำกับดูแลที่ดี	266
5 การจัดทำต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	267
5.1 โครงสร้างองค์ประกอบสาระสำคัญสำหรับต้นแบบการกำกับดูแลที่ดี ...	267
5.2 แผนภูมิต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	288
6 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)	288
6 บทสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	297
1 บทสรุป อภิปรายผล.....	297
2 ข้อเสนอแนะ	303
บรรณานุกรม	310
ภาคผนวก	324
ภาคผนวก ก. สภาพปัญหาการดำเนินงานสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	325
ภาคผนวก ข. ประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึกและรายชื่อ.....	327
ภาคผนวก ค. การมีส่วนร่วมออกแบบและร่วมออกแบบ (Participatory Design, Co-Design).....	334
ภาคผนวก ง. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing).....	348
ภาคผนวก จ. ภาพกิจกรรมในกระบวนการวิจัย.....	353
ประวัติผู้วิจัย	360

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
ตารางที่ 2.1	ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและพื้นที่จำเป็นต้องมีการกำกับดูแลที่ดี.....	59
ตารางที่ 2.2	หลักการกำกับดูแลที่ดีของ SFIs.....	69
ตารางที่ 2.3	เปรียบเทียบองค์ประกอบการกำกับดูแลที่ดี ระหว่างองค์กรต่างประเทศ กับ SFI	124
ตารางที่ 2.4	การเปรียบเทียบ องค์ประกอบหลักการกำกับดูแลที่ดี ของ Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) กับ SFI.....	127
ตารางที่ 2.5	การเปรียบเทียบองค์ประกอบหลักการกำกับดูแลที่ดีระหว่าง กพร. และ SFI 8 แห่ง	130
ตารางที่ 2.6	การเปรียบเทียบหลักการกำกับดูแลที่ดีระหว่าง สคร. และ SFIs	133
ตารางที่ 2.7	การเปรียบเทียบหลักการกำกับที่ดี ระหว่าง ภาคเอกชน ธนาคารพาณิชย์ และ SFIs.....	134
ตารางที่ 4.1	การแจกแจงความถี่องค์ประกอบการกำกับดูแลที่ดี ขององค์กรสากลต่างประเทศ ในประเทศ	156
ตารางที่ 4.2	เปรียบเทียบองค์ประกอบการกำกับดูแลที่ดีระหว่างองค์กรอื่น กับ สคร. และSFI	158
ตารางที่ 4.3	การเปรียบเทียบองค์ประกอบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	161
ตารางที่ 4.4	ผลคำตอบ การสัมภาษณ์เชิงลึก แยกตามประเด็นปัญหาวิจัย.....	224
ตารางที่ 5.1	ผลความคิดเห็น ที่ได้จากผู้สัมมนา “กลุ่มเฉพาะ”	247
ตารางที่ 5.2	สรุปผลคำตอบ ข้อเสนอแนะของ “กลุ่มเฉพาะ”	250
ตารางที่ 5.3	ผลความคิดเห็นที่ได้จาก ผู้สัมมนา “กลุ่มผสม”	261

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 5.4	สรุปผลคำตอบ ข้อเสนอแนะของ “กลุ่มผสม” 262
ตารางที่ 5.5	การเปรียบเทียบความเห็นระหว่างผู้สัมมนา “กลุ่มเฉพาะ” และ “กลุ่มผสม” 263
ตารางที่ 5.6	สรุปผลลัพธ์ข้อเสนอแนะของ “กลุ่มเฉพาะ” และ “กลุ่มผสม” 264
ตารางที่ 5.7	การอภิปรายต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงิน เฉพาะกิจ..... 268

สารบัญรูปร่างภาพ

รูปภาพที่		หน้า
ภาพที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	15
ภาพที่ 2.1	SFI แบ่งตามลักษณะกิจกรรมด้านเงินฝาก	22
ภาพที่ 2.2	แผนผังแสดงการทำธุรกิจสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	23
ภาพที่ 2.3	ภาพโครงสร้างการกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	25
ภาพที่ 2.4	ต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีของสถาบันนักการคลังการบัญชีภาครัฐ (IFAC & CIPFA International Framework: Good governance in Public Sector, 2014)	51
ภาพที่ 2.5	ต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีของสหภาพยุโรปตามแนวคิดของ IFC ...	63
ภาพที่ 2.6	ต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีของสมาคมผู้ตรวจการแผ่นดิน อังกฤษ และไอร์แลนด์	65
ภาพที่ 2.7	แผนผัง Good Governance Framework ของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	77
ภาพที่ 5.1	ร่างต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีจากการ Co-Design.....	266
ภาพที่ 5.2	ต้นแบบการกำกับดูแลที่ดีสำหรับสถาบันการเงินเฉพาะกิจ.....	288